

føres tilbage til hver af Aarsagerne (se f. Eks. mine Bemærkninger herom i »Socialt Tidsskrift« 1936, S. 153). De »Andele«, man da kunde bestemme, vilde i dette Tilfælde ikke fremstille selve Komponenterne; for hver enkelt af dem derimod Virkningen af dem i Kooperation med de øvrige; men »Andelenes« Sum vilde *eo ipso* tilsammen give hele Ændringen, som de skal.

Denne Distinktion mellem Komponenterne og deres Virksomhed synes Forf. end ikke at have faaet Øje paa; og da han meget rigtigt forlanger, at Regnestykket skal gaa op, griber han i sine filosoferende Bemærkninger til som den hensigtsmæssigste Definition at vælge en, hvor Sæsonkomponentens Udskillelse beror paa »Ausschaltung« af en anden, oven i Købet den mystiske $c(x)$, uden at det paany forklares, hvad der skal forstaas ved »Ausschaltung«.

Ikke blot synes Forf. saaledes at være blind for, at man herved slet ingen Ting har defineret; yderligere noterer han med Tilfredshed, dels at den oprindelige Række med denne Definition sammensætter sig additivt af sine Komponenter (hvad den naturligvis da ikke kan undgaa), dels at man ikke opnaar dette ved nogen anden Definition (hvad der simpelthen ikke er rigtigt). Dette berører ikke selve Forf.'s Udgangspunkt, men alene hans særlige og noget søgte Begrundelse af dets Berettigelse. Det er imidlertid Synd, at Forf. slet ikke kender Frisch — specielt hans »changing harmonics«; det har i hvert Fald i denne Sammenhæng hævnnet sig, forsaavidt som det foreliggende Arbejde tyder paa, at dets Forf. er i Besiddelse af Evner til og Forudsætninger for at give sig i Kast med denne Slags Problemer efter de Linier, Frisch har angivet.

H. Cl. Nybølle.

Franz Zizek: WIE STATISTISCHE ZAHLEN ENTSTEHEN, Verlag Hans Buske, Leipzig 1937, 151 Sider.

Redaktionen har anmodet mig om at anmelde denne Bog; jeg har ogsaa prøvet paa at faa den læst; trods flere Forsøg er det dog ikke lykkedes; saa jeg burde forsaavidt overlade Hvervet til andre; men saa spørger man uvilkaarlig sig selv, om der findes nogen af dansk Mentalitet, der virkelig vilde ofre sig; herom tvivler jeg, og vil da i det mindste gerne sige hvorfor.

For det første fordi Bogen er et Pragteksempel paa, hvad man herhjemme vilde kalde tysk Lærdom og Videnskabelighed; her defineres, systematiseres, rubriceres og klassificeres i saadan Grad, at man hvert Øjeblik griber sig i ikke at kunne finde Eksempler paa, hvad det nu i Virkeligheden gælder — og derfor »svømmer«, læser om igen eller fortsætter i Haab om Lysning i Tykningen for til sidst at føle sig slaaet helt ud.

Jeg ser her ganske bort fra Trangen til at opponere mod det formaals-tjenlige (»Nytten«) af denne Slags Analyser uden efterfølgende Syntese; for »Nytte« er noget højst diskutabelt; som Følge heraf og som Følge af, at det jo dog ikke drejer sig om en ukendt og uerfaren Forfatter, der er blevet behersket af sit Emne under sin Kamp for at beherske det, lader jeg mig heller ikke friste til at tro, at der slet ikke ligger Realiteter bag Ordene. Jeg konstaterer blot, at denne Form for Fremstillingskunst aabenbart ikke egner sig videre for Eksport.

Men dernæst har jeg ikke indskrænket mig til at tage gamle Gnavpotters

føres tilbage til hver af Aarsagerne (se f. Eks. mine Bemærkninger herom i »Socialt Tidsskrift« 1936, S. 153). De »Andele«, man da kunde bestemme, vilde i dette Tilfælde ikke fremstille selve Komponenterne; for hver enkelt af dem derimod Virkningen af dem i Kooperation med de øvrige; men »Andelenes« Sum vilde *eo ipso* tilsammen give hele Ændringen, som de skal.

Denne Distinktion mellem Komponenterne og deres Virksomhed synes Forf. end ikke at have faaet Øje paa; og da han meget rigtigt forlanger, at Regnestykket skal gaa op, griber han i sine filosoferende Bemærkninger til som den hensigtsmæssigste Definition at vælge en, hvor Sæsonkomponentens Udskillelse beror paa »Ausschaltung« af en anden, oven i Købet den mystiske $c(x)$, uden at det paany forklares, hvad der skal forstaas ved »Ausschaltung«.

Ikke blot synes Forf. saaledes at være blind for, at man herved slet ingen Ting har defineret; yderligere noterer han med Tilfredshed, dels at den oprindelige Række med denne Definition sammensætter sig additivt af sine Komponenter (hvad den naturligvis da ikke kan undgaa), dels at man ikke opnaar dette ved nogen anden Definition (hvad der simpelthen ikke er rigtigt). Dette berører ikke selve Forf.'s Udgangspunkt, men alene hans særlige og noget søgte Begrundelse af dets Berettigelse. Det er imidlertid Synd, at Forf. slet ikke kender Frisch — specielt hans »changing harmonics«; det har i hvert Fald i denne Sammenhæng hævnnet sig, forsaavidt som det foreliggende Arbejde tyder paa, at dets Forf. er i Besiddelse af Evner til og Forudsætninger for at give sig i Kast med denne Slags Problemer efter de Linier, Frisch har angivet.

H. Cl. Nybølle.

Franz Zizek: WIE STATISTISCHE ZAHLEN ENTSTEHEN, Verlag Hans Buske, Leipzig 1937, 151 Sider.

Redaktionen har anmodet mig om at anmelde denne Bog; jeg har ogsaa prøvet paa at faa den læst; trods flere Forsøg er det dog ikke lykkedes; saa jeg burde forsaavidt overlade Hvervet til andre; men saa spørger man uvilkaarlig sig selv, om der findes nogen af dansk Mentalitet, der virkelig vilde ofre sig; herom tvivler jeg, og vil da i det mindste gerne sige hvorfor.

For det første fordi Bogen er et Pragteksempel paa, hvad man herhjemme vilde kalde tysk Lærdom og Videnskabelighed; her defineres, systematiseres, rubriceres og klassificeres i saadan Grad, at man hvert Øjeblik griber sig i ikke at kunne finde Eksempler paa, hvad det nu i Virkeligheden gælder — og derfor »svømmer«, læser om igen eller fortsætter i Haab om Lysning i Tykningen for til sidst at føle sig slaaet helt ud.

Jeg ser her ganske bort fra Trangen til at opponere mod det formaals-tjenlige (»Nytten«) af denne Slags Analyser uden efterfølgende Syntese; for »Nytte« er noget højst diskutabelt; som Følge heraf og som Følge af, at det jo dog ikke drejer sig om en ukendt og uerfaren Forfatter, der er blevet behersket af sit Emne under sin Kamp for at beherske det, lader jeg mig heller ikke friste til at tro, at der slet ikke ligger Realiteter bag Ordene. Jeg konstaterer blot, at denne Form for Fremstillingskunst aabenbart ikke egner sig videre for Eksport.

Men dernæst har jeg ikke indskrænket mig til at tage gamle Gnavpotters

Reaktion i Betragtning, men søgt at forestille mig, hvad der vilde ske, hvis et Semester paa Københavns eller Aarhus Universitet blev spenderet paa en Gennemgang for et Auditorium, der med Rette eller Urette forlanger Valuta for Omkostninger i Penge og Tid. Resultatet, hvis Enkeltheder jeg ikke skal udmale, stemmer overens med det først fundne. Oven i Købet i den Grad, at Bogen ikke engang som en Slags »stor Bastian« lader sig anvende til at vise, hvormeget lettere den unge herhjemme kommer til Lærdommen; i hvert Fald kunde dette næppe gøres uden at begaa Falsk; thi det er ikke usandsynligt, at den tyske Student paa sin Side vilde betakke sig for at bytte.

Naar man betænker, hvormeget dansk Aandsliv skylder tysk Kultur, er det forbavsende, at saadanne ubefæstelige Svælg kan opstaa og eksistere. Til Forklaring kan jeg i denne specielle Forbindelse alene henvise til, at Forf.s Opfattelse af »statistiske Tal« afviger betydeligt fra, hvad man herhjemme og adskillige andre Steder er vænnet til; i een Henseende er denne Opfattelse langt rummeligere — i flere andre langt mere begrænset; men alene Termen: »statistiske Tal«, der minder om »kemiske Vædsker«, »medicinske Sygdomme« m. fl., skurrer paa Dansk.

Mulige Anmeldere med reelle Hensigter kan afhente Bogen hos mig.

H. Cl. Nybølle.
